

**ДОКЛАД
НА НАЦИОНАЛНИЯ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ
ЗА ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА В АРЕСТ – ГР. ПЛОВДИВ**

Съгласно Заповед № РД-08-33 от 09.02.2022 г. на омбудсмана на Република България, екип в състав д-р Мариана Патрикова и Силвия Славева извърши проверка на 10.02.2022 г. в арест – гр. Пловдив.

Съгласно чл. 28в от Закона за омбудсмана, екипът действа като Национален превантивен механизъм с правомощията на омбудсмана по чл. 28а от този закон.

Целта на проверката е свързана с изпълнението на основните препоръки, дадени при предишни проверки на НПМ, както и сигнали в публичното пространство за лоши условия в помещенията за свиждане.

От страна на администрацията в проверявания обект бе оказано съдействие на НПМ.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕРКАТА

А) Условия на живот

Арестът е изграден в рамките на Затвора – гр. Пловдив, като капацитетът му е за 180 лица. Последното посещение на Националния превантивен механизъм е било през 2020 г.

Арестът разполага с три обособени помещения за провеждане престой на открито, две стаи за срещи със защитници и стая за свиждане с близки и роднини.

Във връзка с епидемията от COVID-19 и изискването за спазване на необходимата дистанция, срещи със защитниците се провеждат в стаята за свиждане. В помещението се спазва необходимата дистанция и са налични дезинфектанти. Срещите (с адвокат или с близки и роднини) се осъществяват през преграда, посредством телефонна връзка. Екипът на НПМ провери връзката и беше констатирано, че някои от слушалките прашят, звукът е по-слаб и комуникацията с арестантите действително е затруднена. Ситуацията би се влошила чувствително, ако в стаята за свиждане се намира повече от един арестант. Самите апарати са силно замърсени от ползването, което е в разрез с всички протиепидемични мерки. **Екипът на НПМ препоръчва своевременно отстраняване на проблемите чрез техническа профилактика на наличната апаратура.**

Апаратите в стаята за свиждане са видимо мръсни, което в условията на COVID е недопустимо.

В спалните помещения се настаняват между 2 и 3 задържани лица, има отделни санитарни възли с изградени прегради до тавана, налична е необходимата жилищна площ (4кв.м.).

В деня на проверката имаше 85 задържани, от които 3 непълнолетни, 2 чужденци и 7 жени. Екипът на НПМ проведе разговори с непълнолетните. Две от лицата бяха на престой на открито и следователно разговорите с тях се проведеха на обособеното за това място. Констатира се нарушение на чл. 249 от ЗИНЗС, тъй като непълнолетните провеждаха престоя си на открито заедно с останалите пълнолетни, задържани в ареста.

В тази връзка, екипът на Националният превантивен механизъм отправя препоръка към началника на арест – гр. Пловдив за спазване разпоредбата на чл.249 от ЗИНЗС при провеждане на престой на открито за непълнолетните, задържани в ареста.

В коридорите има обявен Правилник за вътрешния ред в ареста и информация за бюрото за правна помощ.

Отново се констатира, че въздухът и температурата в килиите са неблагоприятни – температурата на въздуха е висока, а въздухът е застоял. Следва да се отбележи, че санитарните възли в килиите нямат възможност за самостоятелно проветряване. Действащата в момента вентилационна и климатична система не може да обезпечи изискуемите санитарно - хигиенни норми. Проветряването през отворените прозорци е крайно недостатъчно, заради което оплакването на арестантите бе, че трудно се диша.

НПМ препоръчва на ГДИН да осигури още един чилър към сега действащата вентилационна и климатична система за обезпечаване на нормални условия за живот в спалните помещения.

На задържаните лица е осигурен достъп до топла вода най-малко два пъти седмично, съобразно правилата на ЗИНЗС и ППЗИНЗС. Екипът отправя устна препоръка към началника на ареста на задържаните жени да бъде дадена възможност за по-чест достъп до топла вода. Към главния директор на ГДИН,

Националният превантивен механизъм отправя препоръка по-честият достъп до топла вода на задържаните жени да бъде разписан в Заповедта за вътрешния ред в арестите, която да бъде сведена до знанието на всички служители и на всички задържани жени.

Изпълнена е препоръката на НПМ за въвеждане на дневник на пране на постелъчния инвентар, във връзка с постъпилите множество оплаквания от задържаните. Но и след въведения дневник и график за пране при настоящата проверка беше констатирано, че спалното бельо е силно амортизирано, захабено, с изпокъсани от задържаните краища.

В пералното помещение на ареста е видимо разхвърляно, а изпраното спално бельо е захабено и амортизирано.

Началникът на ареста съобщи, че на всеки настанен се дават нови чаршафи, но те издържат максимум до 6 месеца. В някои от проверените стаи арестантите лежаха директно върху скъсани дюшеци, с мръсни възглавници без калъфки.

В някои от проверените стаи арестантите лежаха директно върху скъсани дюшеци, с мръсни възглавници без калъфки.

Храненето на задържаните е организирано от кухнята на затвора, спазват се и определените диети. Има оплаквания от качеството на храната. В деня на посещението на екипа на НПМ за обяд имаше пържени кюфтета и зелева салата.

Б) Медицинско обслужване

Екипът на НПМ не констатира промени в кадровото обезпечаване на медицинското обслужване. В медицинския център работят лекар и медицински фелдшер по график. Лекарят съобщи, че към момента има известен недостиг на медикаменти, но като цяло е обезпечен за дейността. Има проблем със стоматологичната помощ – ползва се лечение само при спешност в зъболекарския кабинет на затвора. Предишната вечер (09.02.2022г.) чрез ЦСМП е изведен току-що настанен задържан в неадекватно състояние – алкохолна зависимост. При проверка на арестното му досие не беше открита съпровождаща медицинска документация за него от МВР.

Преди 2-3 дни в ареста е имало суицидна проява (бутафорна) на задържан. Тук следва да бъде посочено, че НПМ многократно е отбелязвал, че не одобрява и намира за неприемливо поведението на задържаните лица (лишените от свобода), изразяващо се във всички форми на самонараняване с цел манипулиране действията на администрацията или като форма на протест в МЛС.

Констатира се намаляване на случаите в Регистъра за травматични увреждания (няма регистрирани през последните 6 месеца), което НПМ отчита като положителен белег за намаляване на насилието в МЛС и в местата за 24-часово задържане. Всяка сутрин (без празничните дни) медицински специалист минава през килиите за проверка на здравословното състояние на задържаните.

При интервю с непълнолетни задържани един от тях сподели, че чувства общо неразположение – хрема и главоболие и беше отказал излизане на каре. Лекарят му е дал Аналгин. НПМ препоръча на лекаря да прегледа задържания и да му направи бърз антигенен тест, имайки предвид, че на каре се смесват задържаните и към момента има един болен с COVID-19 инфекция.

Една от интервюираните жени беше във видимо тревожно състояние, показва подозни промени на ръцете и съобщи, че преди 3 месеца е подала молба до психолога за провеждане на втора среща с него. По случая лекарят съобщи, че е запознат със състоянието на задържаната, назначена е терапия и е предвидена за консултация със специалист. Началникът на ареста пое ангажимент за организиране на втора среща с психолога. Той съобщи, че в ареста няма щатна бройка за длъжността „Психолог“ и такова лице идва почасово от службата за пробация, за да оцени психологичния статус на задържаните при настаняване. В тази връзка, НПМ препоръчва на ГДИН да отпусне щатна бройка за длъжността „Психолог“ в ареста, предвид неговия капацитет.

Към момента на проверката в ареста имаше един задържан с доказана COVID-19 инфекция. Той е изолиран, с лека симптоматика.

В ареста се спазват действащите противоепидемични мерки. Осигурени са лични предпазни средства и дезинфектанти, при свиждане са осигурени прегради и отстояния на посетителите.

ПРЕПОРЪКИ

В качеството си на Национален превантивен механизъм, омбудсманът на Република България отправя следните препоръки:

1. На Главния Директор на Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“:

- ✓ да отпусне щатна бройка за длъжността „Психолог“ в ареста – гр. Пловдив;
- ✓ да осигури още един чилър към сега действащата вентилационна и климатична система за обезпечаване на нормални условия за живот в спалните помещения;
- ✓ по-честият достъп до топла вода на задържаните жени да бъде разписан в Заповедта за вътрешния ред в арестите, която да бъде сведена до знанието на всички служители и всички задържани жени.

2. На началника на арест – гр. Пловдив:

- ✓ да се спазва разпоредбата на чл.249 от ЗИНЗС при провеждане на престой на открито за непълнолетните, задържани в ареста;
- ✓ извършване техническа профилактика на телефонните апарати с оглед осигуряване безпроблемна комуникация на задържаните с техните процесуални представители и роднини, дошли на свиждане.